

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
OPĆINA JABLANICA

IZVJEŠTAJ O OSTVARENJU GODIŠNJEG PLANA IMPLEMENTACIJE
STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE JABLANICA
- 2015. godina -

Jablanica, mart 2016. godine

IZVRŠNI SAŽETAK

U godišnjem planu implementacije strategije razvoja za 2015. godinu predviđena je implementacija **64** projekta i **11** mjera za čiju realizaciju su u Budžetu Općine Jablanica planirana finansijska sredstva u iznosu od **2.412.950,00 KM**). Planirana je realizacija **3** jednogodišnja projekta, **61** višegodišnji projekat, te 1 jednogodišnja i 10 višegodišnjih mjera. Iz plana implementacije za 2015. godinu implementirano je ukupno **52** projekata i **7** mjera, što je **78 %** realizacije u odnosu na ukupan broj projekata i mjera, u vrijednosti od **1.916.087,00 KM (79 %)** u odnosu na projektovani finansijski okvir).

U jednogodišnjem akcionom planu za 2015. godinu planirana je i realizacija **11** projekata, koji se ne nalaze u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a za koje su predložena sredstva u budžetu za 2015. godinu. Ovi projekti su činili sastavni dio Operativnog plana implementacije za 2015. godinu. Za realizaciju ovih projekata planirana su finansijska sredstva u iznosu od **189.000,00 KM**. Od planiranih 11 projekata, u toku 2015. godine, realizovano je **10** projekata ukupne vrijednosti **109.433,00 KM**.

Pored vlastitih finansijskih sredstava, za realizaciju projekata iz plana implementacije, planirana su i finansijska sredstva iz eksternih izvora u iznosu od **299.000,00 KM**. U toku 2015. godine realizovano je **163.300,00 KM** iz eksternih sredstava.

Pored ovih projekata u toku 2015. godine implementiran je i projekt „Promocija ljudskih prava i zaštite manjina u jugoistočnoj Evropi“. Ovaj projekt se ne nalazi u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a nije bio ni dio Operativnog plana implementacije za 2015. godinu. Vrijednost projekta iznosila je **28.130,78 KM**.

Od ukupne finansijske vrijednosti **svih realizovanih** projekata u 2015. godini, koja iznosi **2.216.650,78 KM**, iz vlastitih sredstava izdvojeno je **2.025.520,00 KM (91 %)**, a iz eksternih izvora **191.130,78 KM (9 %)**.

U sektoru ekonomskog razvoja u 2015. godini planirana je realizacija **18** projekata ukupne vrijednosti od **371.800,00 KM** i realizacija **5** mjera. Od toga je realizovano **11** projekata, 3 projekta su završena u cjelosti. U 2015. godini **4** projekta nisu realizovana zato što nije bilo zainteresovanih korisnika, a radi se o slijedećim projektima: Sufinsiranje zajedničkog nastupa na sajmovima, Sufinsiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta (privreda), Sufinsiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta (poljoprivreda), Sufinsiranje uvođenja certifikacije organske proizvodnje. Projekt Razvoj Start-up i mladih preduzeća nije realizovan iz razloga što niko od aplikanata na raspisani javni poziv nije ispunjavao propisane kriterije. Projekat Subvencioniranje sadnje bobičastog voća i njena prerada je izmjenjen (rebalans budžeta) s obzirom da međunarodnoj organizaciji GIZ nisu odobrena sredstva od strane vlade Republike Njemačke za podizanje novih nasada bobičastog voća u općinama Konjic, Prozor-Rama i Jablanica. U 2015. godini, u sektoru ekonomskog razvoja, realizovane su **4** mjere predviđene strategijom razvoja.

Ukupna vrijednost realizovanih projekata u ekonomskom sektoru iznosi **264.295,00 KM**.

U sektoru društvenog razvoja planirana je realizacija **21** projekta ukupne finansijske vrijednosti **848.150,00 KM**. Jedan projekat je istogodišnjeg karaktera, a 20 projekata su višegodišnjeg karaktera. Od toga je realizovano 19 projekata.

U cjelosti su implementirana dva projekta. Realizacija 16 višegodišnjih projekata se odvijala po planu, djelimično su realizovana 2 projekta višegodišnjeg karaktera. Implementirana je i 1 mjera koja je predviđena u strategiji razvoja.

Pored ovih projekata, u sektoru društvenog razvoja, u toku 2015. godine, implementirano je i **5** projekata koji se ne nalaze u Integralnoj strategiji razvoja Općine Jablanica, a za koje su predložena sredstva u budžetu za 2015. godinu.

Također, implementiran je i **1** projekat koji se ne nalazi u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a nije bio ni dio plana implementacije.

Ukupna vrijednost svih realizovanih projekata u sektoru društvenog razvoja iznosi **932.972,78 KM**.

U sektoru ekološkog razvoja u 2015. godini planirano je **25** projekta ukupne finansijske vrijednosti **1.193.000,00 KM**. Svi planirani projekti su višegodišnjeg karaktera. Od toga: **1** projekat je završen, realizacija **18** projekata se odvijala po planu, **1** projekat je obustavljen (imovinski odnosi), za jednim projektom nije bilo potrebe (sanacija klizišta), dok je **5** projekata realizovano djelimično.

Pored ovih projekata u toku 2015. godine, implementirano je i **5** projekta koji se ne nalaze u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a za koje su predložena sredstva u budžetu za 2015. godinu. Četiri projekta realizovana su u skladu sa planom dok je projekt Izgradnja kapele i uređenje Pravoslavnog groblja u Jablanici u završnoj fazi.

Ukupna vrijednost svih realizovanih projekata u sektoru ekološkog razvoja iznosi **856.383,00 KM**.

U sektoru ekološkog razvoja realizovane su i **2** mjere iz stretegije razvoja.

U 2015. godini izvršen je jedan rebalans budžeta. Sredstva koja su, u Planu implementacije za 2015. godinu, planirana za finansiranje jedanaest projekata koji nisu realizovani iz navedenih razloga, preusmjerena su u druge namjene, a riječ je o slijedećim projektima: Sufinansiranje zajedničkog nastupa na sajmovima, Sufinansiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta, Razvoj start-up i mladih preduzeća, Subvencioniranje sadnje bobičastog voća, Sufinansiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta (poljoprivreda), Sufinansiranje uvođenja sertifikata organske proizvodnje, Obnova porušenog historijskog mosta preko Neretve, Opremanje i uređenje prostora za biblioteku, suvenirnicu i etnografsku izložbu Muzeja „Bitka za ranjenike na Neretvi“ Jablanica, Izgradnja saobraćajnice – spoj ulica Proleterskih brigada i Sulje Čilića, Sanacija klizišta i Podizanje javne svijesti građana o energetske efikasnosti, neophodnosti selektiranja otpada, prirodnom i kulturno-historijskom naslijeđu, poljoprivrednika o pravilnoj obradi zemlje i značaju šuma.

Imajući u vidu sve navedeno, neophodno je u narednom periodu:

1. korigovati budžete pojedinih projektnih prijedloga u Planu implementacije kako bi razlika između projektovanog i ostvarenog budžeta bila što manja;
2. izvršiti izmjenu dijela projektnih indikatora kako bi se omogućilo mjerenje stepena implementacije Plana.

1. UVOD

Cilj ovog izvještaja je da se svim zainteresiranim akterima na realan i objektivan način predstavi ostvarenja akcionog (godišnjeg) plana implementacije Strategije razvoja općine Jablanica za 2015. godinu. Na osnovu izvršene analize ključnih rezultata i ostvarenog progressa sa jedne strane, te uočenih teškoća u pogledu implementacije sa druge strane u izvještaju su date preporuke i korektivne mjere koje se trebaju uzeti u razmatranje u narednom periodu implementacije strategije razvoja.

Strategiju razvoja općine Jablanica za period 2014.-2023. godina izradio je Razvojni tim općine Jablanica u okviru Projekta integriranog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švicarske agencije za razvoj i suradnju (SDC) i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) u periodu januar – decembar 2013. godine.

Strategija razvoja je ključni strateško-planski dokument općine Jablanica, koji treba potaći budući rast i razvoj zajednice. Ima u vidu društvenu i ekonomsku sferu, ali i aspekte zaštite i unaprjeđenja životne sredine i prostora. Strategija je razvijena da bude okvir definiranja zajedničkih ciljeva, poticanja lokalnih snaga, ali i odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj.

Strategija razvoja općine Jablanica za period 2014. – 2023. godina usvojena na sjednici Općinskog vijeća Jablanica, dana 31.12.2013. godine („Službeni glasnik općine Jablanica“ broj: 8/13).

Akcioni plan implementacije za 2015. godinu usvojen je na XXXV sjednici Općinskog vijeća Jablanica održanoj dana 29.12.2014. godine.

U fokusu ovog Izvještaja je implementacija strategije razvoja općine Jablanica za 2015. godinu. Podaci koji su korišteni prilikom izrade Izvještaja prikupljeni su od strane voditelja projekata, Općinskih službi, javnih poduzeća i dr..

2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

Strategijom razvoja općine Jablanica za period 2014. – 2023. godine, definirana je sljedeća vizija općine Jablanica: „**Mjesto trajne inspiracije humanosti, izvrsnosti u obradi kamena, bogatog kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa, prepoznatljive gastronomske ponude – čarolija Neretve, sunca i kamena – MOJA JABLANICA**”.

Strategijom razvoja također su definirana 4 strateška cilja sa njima pripadajućim sektorskim ciljevima, kako slijedi:

Strateški cilj 1.: Jablanica centar izvrsnosti obrade kamena, razvijenog poduzetništva i poljoprivrede.
Sektorski ciljevi :

1. Konkurentna i regionalno orijentisana privreda koja će do 2018. godine kreirati 300 novih radnih mjesta,
2. Povećan broj poljoprivrednih gazdinstava na području općine Jablanica za 30 % do 2018. godine i uspostavljeni kooperantski odnosi,
3. Do 2018. godine obrazovni sistem usklađen sa normama i standardima i 20% više vannastavnih sadržaja, a 250 đaka usmjereno na zanimanje obrade kamena,

Strateški cilj 2. Razvijena poslovna, komunalna infrastruktura i savremena lokalna uprava
Sektorski ciljevi :

1. Razviti poslovnu infrastrukturu opremanjem najmanje dvije poslovne zone do 2018 godine,
2. Do 2018. godine razviti kapacitete svih subjekata društvenog razvoja za razvijanje i implementaciju projekata i ostvariti 90% finansiranja projekata OCD putem programskog budžetiranja općine
3. Do kraja 2018. godine rekonstruisana 6,3 km lokalnih saobraćajnica, 90% općine pokriveno izgrađenim sistem vodosnadbijevanja, te unaprijeđena kanalizaciona infrastruktura sa izgrađenim uređajima za prečišćavanje za 80% stanovništva Općine.
4. Do kraja 2018. godine urađena sva prostorna planska dokumentacija
5. Do kraja 2018. godine 95% stanovništva obuhvaćeno organizovanim prikupljanjem otpadom, 50% obuhvaćeno selektiranim prikupljanjem i završeni radovi na rekonstrukciji gradske deponije.

Strateški cilj 3. Jablanica, prepoznatljivo turističko odredište Hercegovine
Sektorski ciljevi:

1. Do 2018. razvijeni turistički proizvodi i povećana turistička potrošnja dva puta i duže zadržavanje gostiju.
2. Do 2018 za 40% povećati broj kulturno-sportskih manifestacija

Strateški cilj 4. Jablanica mjesto ugodnog življenja.

Sektorski ciljevi:

1. Do 2018. godine obezbijediti kvalitetnu socijalnu i zdravstvenu zaštitu, te unaprijediti sistem civilne zaštite i sigurnosti građana
2. Do 2018 za 40% povećati broj kulturno-sportskih manifestacija

3. Do kraja 2018. godine, unaprijeđen nivo javnog zdravlja, energetske efikasnosti, svijesti o zaštiti vode, tla i vazduha, te jačati kapacitete službi za zaštitu od nepogoda

U Ekonomskom sektoru Službe su u 2015. godini radile na implementaciji strategije kroz doprinos ostvarenja operativnih ciljeva 1, 2, i 3 sektora ekonomskog razvoja pružanjem finansijske i tehničke podrške na području subvencioniranja zapošljavanja radnika. Implementirani su projekti u sektoru poljoprivrede, radilo se na izradi planskih i analitičkih dokumenata za razvoj poljoprivrede i sistema navodnjavanja, te subvencioniranju nabavke neophodne mehanizacije.

U društvenom sektoru Službe su radile na realizaciji projekata opremanja školskih i drugih objekata, dodjeli 431 stipendije za učenike i studente, izvođenju radova na izgradnji i opremanju sportske dvorane, osiguranju sredstva i implementaciji projekata podrške paraplegičarima, porodicama sa novorođenčadima, podrška hemodijaliziranim sugrađanima za obezbjeđenje medikamenata, podrška djeci oboljeloj od autizma, pružanje specijalističkih usluga u Domu zdravlja Jablanica i funkcionisanje „Dnevnog centra za djecu“.

Vođene su aktivnosti na identifikaciji najugroženijih kategorija stanovništva, završena izgradnja zgrade za socijalno stanovanje, izvršena nabavka neophodne opreme za potrebe Doma za stara i iznemogla lica, uspostava sistema video nadzora na području grada, te unapređenje funkcionisanja bežičnog interneta u gradu.

U sektoru okoliša u 2015. godini radilo se na implementaciji strategije kroz doprinos ostvarenja operativnih ciljeva 1, 2, 3 i 4 sektora zaštite okoliša izradom prostorno-planske dokumentacije, rekonstrukcijom saobraćajne infrastrukture, poboljšanjem vodosnabdjevanja, aktivnosti vezane za održavanje uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i uspostavljanjem efikasnijeg sistema upravljanja čvrstim otpadom. Stepem dostignuća sektorskih ciljeva je opisan u djelu izvještaja „Ključni rezultati i ostvareni progres“.

Tablica 1. Zbirni pregled broja predviđenih projekata po sektorima za 2015. godinu

Sektor	Broj predviđenih projekata	Broj predviđenih mjera
Ekonomija	18	5
Društvo	21	1
Ekologija	25	5
Ukupno:	64	11

Tablica 2. Zbirni pregled predviđenog finansijskog okvira za implementaciju projekata i mjera u 2015. godini sa projektiranim izvorima financiranja

Sektor	Projektirani izvori financiranja (KM)		Ukupan finansijski okvir (KM)
	Budžet općine	Eksterni izvori	
Ekonomija	371.800,00	19.000,00	390.800,00
Društvo	848.150,00	50.000,00	898.150,00
Ekologija	1.193.000,00	230.000,00	1.423.000,00
Ukupno:	2.412.950,00	299.000,00	2.711.950,00

3. PREGLED IMPLEMENTACIJE

U toku 2015. godine implementirano je ukupno **52** projekata i 7 mjera, što je **78 %** realizacije u odnosu na 64 projekata i 11 mjera definisanih u strategiji razvoja. Jedanaest novih projekata naknadno je, jednogodišnjim akcionim planom, uključeno u implementaciju, a da isti nisu bili planirani u strategiji razvoja.

U 2015. godini izvršen je jedan rebalans budžeta kojim je izvršeno usklađivanje stavki u okviru projekata. Sredstva planirana za finansiranje 11 projekata, koji se nisu mogli realizovati u 2015. godini, preusmjerena su za realizaciju drugih projekata.

Ukupna finansijska vrijednost projekata definiranih strategijom razvoja za 2015. – 2017. godinu iznosi **13.286.395 KM**.

Ukupna vrijednost svih realiziranih projekata u 2015. godini je **2.216.650,78 KM**. Struktura financiranja realiziranih projekata je sljedeća: 91 % budžet Općine, a 9 % ostali izvori financiranja.

Općinski razvojni tim (ORT) je analizom finansijskog dijela implementacije došao do zaključka da finansijske projekcije za veliki broj projekata nisu bile precizne, odnosno da su bile precijenjene, naročito u dijelu okoliša, te da u narednom periodu tom aspektu treba realnije pristupiti.

Tablica 3. Pregled broja ukupno planiranih i realiziranih projekata i mjera za 2015. godinu

Opis	Planirano (br. projekata i mjera)	Odvija se po planu	Djelomično realizovano	Nije realizovano	Završen
Jednogodišnji projekti/mjere predviđeni za 2015. godinu	3	1	0	0	3
Višegodišnji prelazni projekti/mjere	72	50	7	10	3
Projekti koji nisu planirani strategijom razvoja ali se nalaze u Planu implementacije za 2015. godinu	11	9	1	1	1
UKUPNO	86	60	8	11	7

Napomena: U ukupan broj projekata i mjera u gornjoj tabeli uključena su 64 projekata iz strategije razvoja i plana implementacije, 11 projekata koji nisu u strategiji razvoja, a nalaze se u planu implementacije za 2015. godinu i 11 mjera predviđenih u strategiji razvoja

U 2015. godini ukupno je završeno 7 projekata i mjera. Završena su 3 jednogodišnja projekta, uspješno su okončan i jedan projekt/mjera koji nije bio predviđen u Strategiji razvoja. 7 višegodišnjih projekata/mjera nije realizovano u planiranom obimu, 10 višegodišnjih projekata/mjera nije realizovano, dok se realizacija 60 projekata/ mjera odvija po planu.

Tablica 4. Pregled broja planiranih i realiziranih projekata i mjera u okviru **ekonomskog sektora** za 2015.god.

Opis	Planirano (br. projekata i mjera)	Odvija se po planu	Nije realizovano	Završen
Jednogodišnji projekti i mjere predviđeni za 2015. godinu	2	0	0	2
Višegodišnji prelazni projekti/mjere	21	12	8	1
UKUPNO:	23	12	8	3

U ekonomskom sektoru u 2015 planirana je realizacija ukupno 23 projekta/mjere. 12 projekata/mjera realizovano je prema predviđenoj dinamici, dok je kod 8 projekata/mjera došlo do odstupanja od predviđene dinamike.

Tablica 5. Pregled broja planiranih i realiziranih projekata i mjera u okviru **društvenog sektora** za 2015. god.

Opis	Planirano (br. projekata i mjera)	Odvija se po planu	Djelimično realizovano	Završen
Jednogodišnji projekti/mjere predviđeni za 2015. godinu	1	1	0	1
Višegodišnji prelazni projekti/mjere	21	16	2	1
Projekti u 2015. koji nisu predviđeni Strategijom ni Planom implementacije	5	5	0	1
UKUPNO	27	22	2	3

U okviru društvenog sektora planirano je 27 projekata/mjera, od tog su 22 projekta/mjere predviđene su strategijom razvoja. Planirano je i 5 projekata/mjera koji nisu uključeni u strategiju razvoja. Potreba za realizacijom ovih projekata izkazana je na javnim raspravama. U 2015 godini 2 projekta/mjere su u potpunosti realizovana. 16 višegodišnjih projekata je realizovano prema predviđenoj dinamici. Kod 2 višegodišnja projekta došlo do odstupanja u odnosu na predviđenu dinamiku, realizovani su djelimično. Planom je predviđena realizacija 1 jednogodišnjeg projekta, koji je u potpunosti realizovan. Jedan višegodišnji projekata nije realizovan.

Tablica 6. Pregled broja planiranih i realiziranih projekata i mjera u okviru **ekološkog sektora** za 2015. god.

Opis	Planirano (br. Projekata i mjera)	Odvija se po planu	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Završen
Jednogodišnji projekti/mjere predviđeni za 2015. godinu	0	0	0	0	0
Višegodišnji prelazni projekti/mjere	30	22	5	2	1
Projekti u 2015. koji nisu predviđeni Strategijom ni Planom implementacije	6	4	1	1	0
UKUPNO	36	26	6	3	1

U okviru ekološkog sektora planirana je realizacija 36 projekata/mjera, od toga 30 projekata/mjera višegodišnjeg karaktera predviđenih u strategiji razvoja i 6 projekata/mjera koji nisu bili uključeni u ovaj dokument. Završen je 1 višegodišnji projekat.

U 2015 godini, planiranom dinamikom, realizovana su 22 višegodišnja projekata i mjere. Kod 5 višegodišnjih projekata došlo do odstupanja u odnosu na predviđenu dinamiku, realizovani su djelimično, dok 2 projekta nisu realizovana. Za projektom sanacija klizišta nije bilo potrebe, dok projekt - Nastavak izgradnje saobraćanice spoj ulica Sulje Čilića i Proleterskih brigada nije realizovan zbog imovinskih odnosa.

Planiranom dinamikom realizovana su i 4 projekta koja nisu bila predviđena strategijom. Jedan projekt iz ove skupine realizovan je djelimično, dok jedan projekt nije realizovan.

Tablica 8. Planirana i realizirana sredstva iz eksternih izvora financiranja za 2015. godinu

Planirano iz eksternih izvora financiranja								
Ukupno	Kredit	Ent/Kant	Država	J. preduzeća	Privatni izvori	IPA	Donatori	Ostalo
299.000,00 KM	0 KM	230.000,00	50.000,00 KM	0 KM	19.000,00 KM	0 KM	0 KM	0,00 KM
Realizovano iz eksternih izvora financiranja								
Ukupno	Kredit	Ent/Kant	Država	J. preduzeća	Privatni izvori	IPA	Donatori	Ostalo
191.130,78	0 KM	163.000,00	0 KM	0 KM	0 KM	0 KM	0 KM	28.130,78

Razlika između planiranih i realiziranih sredstava iz eksternih izvora iznosi cca 100.000,00 KM. Uzrok odstupanja između planiranih sredstava i realizovanih proističe iz izostanka projekata i donacija državnih i entitetskih ministarstva. Općina Jablanica aplicirala je na Javni poziv Federalog ministarstva kulture i sporta projektom - „Sufinansiranje izgradnje, rekonstrukcije i opremanje sportskih objekata“. Tražena su sredstva za nabavku opreme za sportsku dvoranu u iznosu od 50.000,00 KM. Federalno ministarstvo kulture i sporta Općini Jablanica je dodjelilo bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od 5.000,00 KM. U 2015. godini planirana su i sredstva od državnih ministarstava u iznosu od 50.000,00 KM. Međutim, u 2015. godini nije bilo odobrenih sredstava sa državnog nivoa. Za

realizaciju projekata sufinansiranja uvođenja sistema ISO, organske certifikacije i zajedničkog učešća na sajmovima bila su planirana sredstva u iznosu od 19.000,00 KM, iz privatnih izvora (sufinansiranje od strane kosrisnika u iznosu od 2/3). Kao što je naprijed rečeno, za ove projekte nije bilo iskazanog interesa od strane privrednika i poljoprivrednika.

Realizirani projekti po implementacijskim partnerima

Nositelj implementacije projekata iz Strategije razvoja u 2015. godini bila je u većem dijelu općina Jablanica, odnosno općinske Službe, dok su za manji broj projekata nosioci bili implementacijski partneri. Od ukupnog broja planiranih projekata realizovana su 52 projekta, od toga, od strane Općine Jablanica kao nosioca implementacije realizovano je 46 projekta, a od strane implementacijskih partnera kako slijedi: Udruženje privrednika Jablanica (1), Savez poljoprivrednih udruženja (1), OK "Pod istim suncem" Jablanica/JU "centar za socijalni rad" Jablanica (1), OK "Pod istim suncem" Jablanica/RTV Jablanica/JU "centar za socijalni rad" Jablanica (1), JU Muzej „Bitka za ranjenike na Neretvi“ (1), JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Jablanica (1). S obzirom na ograničene implementacijske kapacitete poslovnog i NVO sektora, Javnih ustanova općina Jablanica je ipak imala dosta dobre partnere u implementaciji projekata.

Ključni rezultati i ostvareni progres

Općina Jablanica je u novembru 2015. godine izvršila analizu implementacije projekata ili mjera za tekuću godinu. Na osnovu svih prikupljenih i obrađenih podataka o implementaciji projekata u izvještajnom periodu može se zaključiti da se godišnji rezultati rada ogledaju prvenstveno u doprinosu izgradnji soft infrastrukture u poduzetništvu, poticajnoj politici i razvoju poljoprivrede u ekonomskom sektoru, kao i doprinosu poboljšanja društvene infrastrukture (društvenih prostorija, igrališta, sportske dvorane, kulturno istorijskog nasljeđa), kao i obezbjeđenje stipendiranja i kvalitetne socijalne i zdravstvene zaštite i sl. u sektoru društvenog razvoja, te razvoju saobraćajne infrastrukture, vodosnadbjevanje, izradi prostorno planske dokumentacije i prikupljanje i odvoz otpada u ekološkom sektoru. U sljedećoj tablici su nabrojani pojedinačni projekti po sektorima koji su realizovani u izvještajnom periodu.

Tablica 11. Prikaz završenih i započetih projekata i mjera u 2015. godini

Ekonomski sektor	Društveni sektor	Sektor zaštite okoliša (ekologija)
1. Poduzetnički inkubator	1. Revitalizacija Srednje škole u Jablanici (planiran u 2015)	1. Izgradnja saobraćajnice do harema Jasen
2. Kreditiranje poduzetnika i subvencioniranje kamate	2. Nabavka nastavnih učila, rekonstrukcija grijanja i dvorišta u Osnovnoj školi	2. Izgradnja saobraćajnice – spoj ulica Proleterskih brigada i Sulje Čilića (obustavljen)
3. Poticanje industrijske proizvodnje (prerada i obrada kamena i sl)	3. Ostvarivanje boljih uslova boravka djece u JU „Pčelica“ Jablanica	3. Nastavak izgradnje saobraćajnice kroz ind.zonu Šljunkara
4. Poticanje obrta	4. Stipendiranje đaka i studenata	4. Uređenje trotoara, parking prostora i dvorišta
5. Poticanje trgovine, turizma i ugostiteljstva	5. Završetak radova na gradskoj dvorani	5. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Lendava -Topalov greb – Dobrigošće
6. Izraditi i usvojiti plan razvoja i program poticaja organske proizvodnje	6. Planiranje, izgradnja i rekonstrukcija društvenih prostorija za rad MZ-a i društvene aktivnosti, sportskih i dječijih igrališta na području općine Jablanica	6. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Šanica
7. Subvencioniranje određivanja strukture tla i određivanje pogodnih kultura za uzgoj na različitim mikrolokalitetima		7. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Ravna-Bijela-Tretište
8. Podržati tradicionalnu		8. Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog

<p>9. poljoprivrednu proizvodnju Izrad tipskih projekata za uzgoj određenih poljoprivrednih kultura i farmi</p> <p>10. Urediti prostorno plansku dokumentaciju i definirati istražni prostor i eksploataciona polja</p> <p>11. Mapiranje turističkih potencijala i promocija općine kao turističke destinacije</p> <p>12. Uspostava klastera u industriji kamena</p> <p>13. Uspostavljanje bolje saradnje lokalne vlasti sa privatnim sektorom</p> <p>14. Uspostavljanje i razvoj klastera poljoprivrede (umrežavanje, uvezivanje)</p> <p>15. Praćenje implementacije plana gospodarenja poljoprivrednim zemljištem</p>	<p>7. Revitalizacija zgrade i platoa Muzeja „Bitka za ranjenike na Neretvi“ Jablanica</p> <p>8. Prostorno proširenje za RTV Jablanica, Centar za socijalni rad OKPIS i kongresni centar</p> <p>9. Unapređenje rada općinskih službi – sistem S48 i informatizacija rada OV-a</p> <p>10. Veslački maraton „Ismet Kovačević-Gagula“</p> <p>11. Razvijene MZ</p> <p>12. Obilježavanje istorijskih datuma NOB-e i godišnjice Bitke na Neretvi</p> <p>13. “Dnevni centar za djecu” Jablanica</p> <p>14. Podrška pružanju specijalističkih usluga u Domu zdravlja Jablanica</p> <p>15. Podrška paraplegičarima</p> <p>16. Podrška porodicama za novorođenčad</p> <p>17. Nabavka opreme u JU Dom za stara i iznemogla lica</p> <p>18. Rekonstrukcija otvora i mokrih čvorova MUP-a</p> <p>19. Zgrada socijalnog stanovanja</p> <p>20. Podrška stambenom zbrinjavanju boračkih populacija</p> <p>21. Podrška stambenom zbrinjavanju boračkih populacija</p>	<p>puta Lokve</p> <p>9. Rekonstrukcija pristupnih puteva u MZ</p> <p>10. Završetak i puštanje u pogon uređaja za prečišćavanje otpadnih voda u prigradskim naseljima “Donje Paprasko, Ostrožac , Glogošnica “</p> <p>11. Rekonstrukcija mreže (primarna i sekundarna) gradskog područja</p> <p>12. Rekonstrukcija lokalnih vodovoda i uvezivanje u sistem gazdovanja (Glogošnica –Dibek, Donje Paprasko i Šanica)</p> <p>13. Rekonstrukcija lokalnih vodovoda (Gornje Paprasko, Koščan, Doljani, ...)</p> <p>14. Donošenje odluke OV-a o davanju na upravljanje, održavanje i naplaćivanje JKP</p> <p>15. Regulacioni plan Centar 1, Centar 2, Bokulja- Jarišta</p> <p>16. Donošenje potrebnih Odluka OV-a</p> <p>17. Usaglašavanje postojećih detaljnih planova sa UP</p> <p>18. Sanacija divljih deponija na području općine</p> <p>19. Propisno odlaganje prikupljenog otpada, reciklaža i trgovanje otpadom</p> <p>20. Donošenje odluke o uspostavljanju sistema naplaćivanja. Predvidjeti budžetsku stavku z otkup „zanimljivog“ otpada.</p> <p>21. Utopljavanje javnih objekata- škole, dom zdravlja,...</p> <p>22. Zamjena rasvjetnih tijela na mreži javne rasvjete –uže urbano područje i proširenje mreže</p> <p>23. Uređenje gradskog parka</p> <p>24. Deminiranje područja</p> <p>25. Odluka o davanju na upravljanje kanalizacionog sistema</p>
---	---	---

* novi – projekti koji nisu u okviru Strategije razvoja

1. Podrška sugrađanima (hemodijaliza) za obezbjeđenje medikamenata
2. Podrška novčana sugrađanima za prevoz djece koja boluju od autizma
3. Edukacija o značaju fizičkih aktivnosti u razvoju ličnosti
4. Projekti historijskog nasljeđa, spomen obilježja - sufinansiranje
5. Unapređenje funkcionisanja bežičnog interneta u gradu
6. Izrada i revizija projekata
7. Nabavka zemljišta
8. Ostala uređenja zemljišta
9. Uređenje autobuskih stajališta
10. Izgradnja kapele i uređenje pravoslavnog groblja u Jablanici
11. Promocija ljudskih prava i zaštite manjina u jugoistočnoj Evropi

U skladu s tim, ostvaren je i određeni progres u odnosu na set sektorskih ciljeva, a što ćemo u nastavku detaljnije prikazati pojedinačno za svaki sektorski cilj, kao i za one sektorske ciljeve koji nisu imali progressa u odnosu na zadane indikatore.

U sektoru ekonomskog razvoja:

Sektorski cilj „Konkurentna i regionalno orijentisana privreda koja će do 2018. godine kreirati 300 novih radnih mjesta“ – kreirano je 29 novih radnih mjesta (kreirano kod poticaje MSP 22, a kroz kredite za mali biznis 7 radnih mjesta). Uspostavljeno je Vijeće za konkurentnost koje ima za cilj unaprijeđenje saradnje lokalnih vlasti i privrednog sektora. Doprinos ostvarenju ovog sektorskog cilja ogleda se u implementiranim projektima i mjerama:

1. "Poduzetnički inkubator", sa ostvarenim projektnim indikatorom od 4 korisnika koji su koristili usluge poslovnog inkubatora. U 2015. godini nije bilo zainteresiranih mladih firmi za korištenjem ovih usluga
2. "Razvoj Start-up i mladih preduzeća". U 2015. godini projekt nije realizovan s obzirom da nije bilo aplikacija koji zadovoljavaju uslove javnog poziva. Sredstva u iznosu od 6.000,00 KM preusmjerena su za poticanje obrta.
3. "Kreditiranje poduzetnika i subvencioniranje kamate" sa ostvarenim indikatorima od 8 poduzetnika koji su dobili subvencionirane kamate i zaposleno je 7 radnika. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
4. "Poticanje industrijske proizvodnje (prerada i obrada kamena i sl)" sa ostvarenim indikatorima od pet poduzetnika koji su dobili poticaj i zaposleno je 10 radnika.
5. "Poticanje obrta" sa ostvarenim indikatorom od 9 obrtnika koji su dobili poticaje, zaposleno je 9 radnika. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
6. Poticanje trgovine, turizma i ugostiteljstva, u 2015. godini 3 firme su primile poticaj, zaposleno je 3 radnika. Planirana su sredstva u iznosu od 10.000,00 KM, a raspoređeno je 9.000,00 KM, koliko je bilo zainteresovanih koji ispunjavaju uslove javnog poziva.
7. „Uspostava klastera u industriji kamena“ – višegodišnja mjera u čijoj realizaciji nije bilo značajnijih aktivnosti
8. „Uspostavljanje bolje saradnje lokalne vlasti sa privatnim sektorom“ je višegodišnja mjera koja se implementira kroz aktivnosti Konkurentskog vijeća

U 2015 god realizovano je 10 % od zadanog sektorskog cilja. Ovom dinamikom neće se ispuniti sektorski cilj. Izgradnjom novih poslovnih zona može se očekivati ostvarenje ovog sektorskog cilja.

Drugi sektorski cilj je „Povećan broj poljoprivrednih gazdinstava na području općine Jablanica za 30% do 2018. godine i uspostavljeni kooperantski odnosi“. Broj poljoprivrednih gazdinstava se u 2015. godini povećao za 28 novih gazdinstava, što predstavlja rast od 10 %. Krajem 2014. godine broj poljoprivrednih gazdinstava je iznosio 270.

Ovaj sektorski cilj je djelomično ostvaren kroz implementaciju projekta:

1. „Izraditi i usvojiti plan razvoja i program poticaja organske proizvodnje“ – u 2015. godini održene edukativne radionice o organskoj proizvodnji
2. "Subvencioniranje određivanja strukture tla i određivanje pogodnih kultura za uzgoj na različitim mikrolokalitetima", s ostvarenim projektnim indikatorom od 20 poljoprivrednih proizvođača koji su primili podršku uzorkovanja zemljišta. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
3. "Podržati tradicionalnu poljoprivrednu proizvodnju", sa ostvarenim indikatorom od 30 poljoprivrednika koji su dobili neki oblik podrške. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
4. "Subvencioniranje sadnje bobičastog voća i njena prerada", podržano 19 korisnika i zasađeno 2,8 ha pod malinom, jagodom i kupinom u okviru projekta Izgradnja zelene pijace (hladnjače, dr. oprema i sl.)

5. „Izrada tipskih projekata za uzgoj određenih poljoprivrednih kultura i farmi“ – U 2015. godini izrađeno je 5 tipskih projekata. Projekt je završen.
6. „Praćenje implementacije plana gospodarenja poljoprivrednim zemljištem“ – raspisan javni poziv, nije bilo prijavljenih kandidata
7. „Uspostavljanje i razvoj klastera poljoprivrede (umrežavanje, uvezivanje)“ – višegodišnja mjera koj se provodi u saradnji sa Savezom poljoprivrednih udruženja Jablanica

Treći sektorski cilj je „Razviti poslovnu infrastrukturu opremanjem najmanje dvije poslovne zone do 2018. godine.“ – Ovaj sektorski cilj je također samo djelomično ostvaren i to kroz implementaciju projekta:

1. „Urediti prostorno plansku dokumentaciju i definirati istražni prostor i eksploataciona polja“
2. „Usaglašavanje postojećih detaljnih planova sa UP“
3. „Donošenje Odluke OV Jablanica o usvajanju prostornog plana“ Ovaj projekt predstavlja početni korak kako da bi se do 2018 izgradile 2 poslovne zone.

Četvrti sektorski cilj je „Do 2018. godine razvijeni turistički proizvodi i povećana turistička potrošnja dva puta i duže zadržavanje gostiju – ovaj sektorski cilj nije ostvaren jer nije bilo planiranih projekata ua 2015. godini. To definitivno znači da u narednom periodu treba raditi na projektima koji će doprinijeti ostvarenju ovog sektorskog cilja. U 2015. Godini započet je projekt -"Mapiranje turističkih potencijala i promocija općine kao turističke destinacije"

U sektoru društvenog razvoja:

Prvi sektorski cilj je „Do 2018. godine obrazovni sistem usklađen sa normama i standardima i 20% više vannastavnih sadržaja, a 250 đaka usmjereno na zanimanje obrade kamena.“ – ostvarenje ovog sektorskog cilja je samo djelimično ostvareno. Projekti koji doprinose ovom sektorskom cilju:

1. "Revitalizacija Srednje škole u Jablanici" u 2014. godini zamjenjeni su otvori i rešetke,
2. "Nabavka nastavnih učila, rekonstrukcija grijanja i dvorišta u Osnovnoj školi" - izvršena je rekonstrukcija grijanja u OŠ Suljo Čilić
3. "Stipendiranje đaka i studenata" sa ostvarenim indikatorom od 431 stipendiranih đaka i studenata. Zahtjevi romske populacije su podržani. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.

U 2015. godini vođene su aktivnosti na poboljšanju uslova za odvijanje nastavnog procesa u školama. Stipendiranjem učenika srednje škole ostvaruje se cilj dovoljnog broja upisanih đaka što direktno doprinosi ispunjavanju kriterija opstanka srednje škole u Jablanici.

Drugi sektorski cilj je „Do 2018. godine za 40% povećati broj kulturno-sportskih manifestacija.“ Ovaj sektorski cilj djelimično je ostvaren. Projekti koji doprinose ovom cilju su:

1. "Završetak radova na gradskoj dvorani" radovi na dvorani se izvode planiranom dinamikom.
2. "Planiranje, izgradnja i rekonstrukcija društvenih prostorija za rad MZ-a i društvene aktivnosti, sportskih i dječijih igrališta na području općine Jablanica" sa ostvarenim indikatorima: nastavak izgradnje društvene prostorije na Djevoru, izrađen Glavni projekat za društveni dom u Dragan Selu, izvršena djelimična rekonstrukcija objekta na Pisviru (ugradnja otvora, malteri) i Donjoj Jablanici (otvori), te sanacija društvene prostorije u Sovićima. Izvršeno ograđivanje igrališta u MZ Ostrožac, izvršena nabavka golova i koševa. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
3. "Obnova porušenog istorijskog mosta preko rijeke Neretve". Projekt nije realizovan u 2015. godini, s obzirom da su za realizaciju ovog projekta planirana eksterna sredstva (JP Elektroprivreda BIH d.d. Sarajevo) koja su izostala.

4. "Revitalizacija zgrade i platoa Muzeja „Bitka za ranjenike na Neretvi“ Jablanica". Planirana su sredstva u iznosu od 10.000,00 KM, od toga realizovano 4.000,00 KM. Projekt je djelimično realizovan.
5. „Prostorno proširenje za RTV Jablanica, Centar za socijalni rad, OKPIS i kongresni centar“. U 2015. godini izrađen Glavni projekt Kulturnog centra RTV Jablanica, OKPIS-a i kongresne sale.
6. "Veslački maraton „Ismet Kovačević-Gagula“. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
7. "Obilježavanje istorijskih datuma NOB-e i godišnjice Bitke na Neretvi" sa ostvarenim indikatorima: povećanje broja učesnika od 10 % i povećanje broja turista od 20 %. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.

Cilj ovih projekata je, prije svega, obezbjediti nedostajuću infrastrukturu za odvijanje sportskih i kulturnih manifestacija kako bi se stvorile pretpostavke za nesmetano odvijanje istih.

Treći sektorski cilj je „Do 2018. godine razviti kapacitete svih subjekata društvenog razvoja za razvijanje i implementaciju projekata i ostvariti 90 % finansiranja projekata OCD putem programskog budžetiranja općine“. Projekti koji doprinose ostvarenju ovog cilja:

1. „Razvijene MZ“ kroz ovaj projekt rađeno je na unaprijeđenju rada savjeta mjesnih zajednica. Sektorski cilj je djelomično ostvaren.

Četvrti sektorski cilj je „Do 2018. godine obezbijediti kvalitetnu socijalnu i zdravstvenu zaštitu, te unaprijediti sistem civilne zaštite i sigurnosti građana“, projekti koji doprinose ostvarenju ovog cilja:

1. "Dnevni centar za djecu" Jablanica sa ostvarenim indikatorom od 30 djece korisnika centra. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
2. "Podrška pružanju specijalističkih usluga u Domu zdravlja Jablanica" sa ostvarenim indikatorima od 7 zaposlenih specijalista i 5000 pruženih specijalističkih usluga građanima. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
3. "Podrška paraplegičarima" sa ostvarenim indikatorom od 3 paraplegičara korisnika usluga. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
4. "Podrška porodicama za novorođenčad" sa ostvarenim indikatorom od 62 porodice koje su primile pomoć. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
5. "Nabavka opreme za JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Jablanica" – Izvršena nabavka stolica za restoran. Projekt je završen
6. "Rekonstrukcija otvora i mokrih čvorova MUP-a" – rekonstruisani su svi mokri čvorovi u zgradi (3). Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
7. "Zgrada socijalnog stanovanja" Projekt je završen u 2015. godini. Objekat je zvanično otvoren 15.10.2015. godine. Smještaj je dobilo 8 porodica sa ukupno 21 članom. Za potrebe rada MZ Jablanica I dodjeljene su prostorije u prizemlju objekta.
8. „Podrška stambenom zbrinjavanju povratnika“ sa ostvarenim indikatorom od 59 porodica koje su dobile pomoć u vidu građevinskog materijala za obnovu domova. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
9. "Podrška stambenom zbrinjavanju boračkih populacija" u ovoj godini 17 porodica je dobilo pomoć za stambeno zbrinjavanje.

Ovaj sektorski cilj se ostvaruje planiranom dinamikom.

U sektoru zaštite okoliša:

Prvi sektorski cilj je „Do kraja 2018. godine rekonstruisana 6,3 km lokalnih saobraćajnica, 90% općine pokriveno izgrađenim sistemom vodosnadbjevanja, te unaprijeđena kanalizaciona infrastruktura sa izgrađenim uređajima za prečišćvanje za 80% stanovništva općine“ – ovaj sektorski cilj se djelomično ostvaruje, i to kroz implementaciju projekata:

1. "Izgradnja saobraćajnice do harema Jasen" zadani indikator je 320 m saobraćajnice. Do sada je izgrađeno 200 m saobraćajnice. Može se očekivati završetak projekta do 2018. god.
2. "Izgradnja saobraćajnice – spoj ulica Proleterskih brigada i Sulje Čilića". U 2014. godini izgrađeno je 295 m saobraćajnice. U 2015. godini projekt nije realizovan zbog imovinskih odnosa (potrebno uklanjanje jednog stambenog objekta i otkup zemljišta). Projekt je obustavljen.
3. "Nastavak izgradnje saobraćajnice kroz ind.zonu Šljunkara" izvršena je sanacija kosine /škarpe/ iznad saobraćajnice kroz industrijsku zonu Šljunkara. Projekt je završen.
4. „Omladinsko šetalište“- Izrađen je Glavni projekat saobraćajnice. U 2016. godini planirano izvođenje radova na rekonstrukciji saobraćajnice. Projekt je realizovan djelimično.
5. "Uređenje trotoara, parking prostora i dvorišta". U 2015. godini popločano je 880 m² trotoara i izgrađeno 7 drvarnika na G. Koloniji. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
6. "Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Lendava - Topalov greb – Dobrigošće“. U 2015. godini asfaltiran put u dužini od 250 m i izrađen Glavni projekat nastavka trase za Dobrigošće. Odvija se predviđenom dinamikom.
7. „Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Šanica“ – zadani indikator je 1300 m saobraćajnice, u prvoj godini 1000 m. U 2015. godini asfaltiran put u dužini od 430 m. Projekt realizovan 45 % od planiranog.
8. „Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Ravna – Bijela – Tretište – zadani indikator je 1300 m saobraćajnice, u prvoj godini 1000 m. U 2015. godini asfaltiran put u dužini od 400 m. Projekt realizovan 40 % od planiranog.
9. „Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Lokve – zadani indikator je 1453 m saobraćajnice za tri godine. U 2015. godini asfaltiran put u dužini od 330 m. Projekt se odvija predviđenom dinamikom.
10. "Rekonstrukcija pristupnih puteva u MZ" zadani indikator na godišnjem nivou je 350 m, u 2015. godini je rekonstruisano 1516 m puteva i izgrađeno 5 potpornih zidova, izvršeno postavljanje zaštitene ograde i mreže za Podstijenje- Lug, Izvršeno asfaltiranje platoa Mlaka (550 m²). Projekt se odvija više od zadanog s obzirom da je u realizaciju istog uključeno šest budžetskih stavki, ukupne vrijednosti 205.000,00 KM.
11. „Završetak i puštanje u pogon uređaja za prečišćavanje otpadnih voda u prigradskim naseljima (Donje Paprasko, Ostrožac i Glogošnica)“ – projekt je djelimično realizovan. Izvođeni su radovi na održavanju uređaja za prečišćavanje otpadnih voda u Ostrošću.
12. "Rekonstrukcija mreže (primarna i sekundarna) gradskog područja" zadani indikator je rekonstruisano 100% primarne mreže i 80 % sekundarne mreže do 2018. godine. Ovaj projekt je djelimično realizovan, odnosno realizovan je u skladu sa budžetskim sredstvima. Za realizaciju ovog projekta potrebna značajnija finansijska.
13. "Rekonstrukcija lokalnih vodovoda i uvezivanje u sistem gazdovanja (Glogošnica –Dibek, Donje Paprasko i Šanica)" – Izvedeni su radovi na rekonstrukciji lokalnih vodovoda u naseljima: Šanica, Bačina, Mirke i Čehari. Projekt je realizovan u saradnji sa Ministarstvom poljošprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK i odvija se predviđenom dinamikom.
14. „Rekonstrukcija lokalnih vodovoda (Gornje Paprasko, Košćan, Doljani, ...)“ u 2015. godini ovaj projekt je realizovan samo djelimično.

Sektorski cilj je ostvaren djelimično. Projekti vezani za izgradnju i puštanje u pogon uređaja za prečišćavanje otpadnih voda ne odvijaju se planiranom dinamikom iz razlog što su za realizaciju istih planirana, uglavnom, eksterna sredstva koja su izostala.

Drugi sektorski cilj je „Do kraja 2018. godine urađena sva prostorno planska dokumentacija“ – ovaj sektorski cilj se ostvaruje kroz implementaciju projekata:

1. "Izrada prostorno-planske osnove" - projekt je uspješno završen i predstavlja polaznu osnovu za dalje korake izrade prostorno planske dokumentacije.

2. "Regulacioni plan Centar 1, Centar 2, Bokulja- Jarišta" – na sjednici Općinskog vijeća Jablanica, održanoj 29.10.2015. godine, usvojen je Regulacioni plan Gradski centar 1
3. „Donošenje odluke OV-a o usvajanju PP“, - na sjednici Općinskog vijeća Jablanica, održanoj 29.10.2015. godine, usvojen je prostorni plan Općine Jablanica za period 2016. – 2025. godine.
4. „Usaglašavanje postojećih detaljnih planova sa UP“

Ostvarenje ovog sektorskog cilja odvija se planiranom dinamikom.

Treći sektorski cilj je „Do kraja 2018. godine 95% stanovništva obuhvaćeno organizovanim prikupljanjem otpada, 50% obuhvaćeno selektiranim prikupljanjem i završeni radovi na rekonstrukciji gradske deponije“ – ovaj sektorski cilj se također djelomično ostvaruje, i to kroz implementaciju projekata:

1. „Sanacija divljih deponija na području općine“ – izvršena sanacija divljih deponija na 4 lokaliteta, instalirani kontejneri od 5 m³, zasađene sadnice i postavljene table upozorenja. Projekt se realizuje predviđenom dinamikom.
2. "Propisno odlaganje prikupljenog otpada, reciklaža i trgovanje otpadom" – Projekt se realizuje predviđenom dinamikom. U 2015. godini izgrađeni boksovi za smještaj 30 kontejnera od 1,1 m³ i 6 kontejnera zapremine 5 m³.

Realizacijom ovih projekata 80 % stanovništva je obuhvaćeno organizovanim prikupljanjem otpada, dok je 50 % stanovništva je pokriveno selektiranjem otpada. Općina Jablanica predviđela je subvenciju JKP „Jablanica“ d.d. u stečaju za odvoz smeća iz ruralnih područja.

Dio sektorskog cilja koji se odnosi na radove na rekonstrukciji gradske deponije ne odvija se planiranom dinamikom iz razlog što su za realizaciju istog planirana eksterna sredstva koja bi bila obezbjeđena putem javnih poziva, koji su do sada izostali.

Četvrti sektorski cilj je „Do kraja 2018. godine unaprijeđen nivo javnog zdravlja, energetske efikasnosti, svijesti o zaštiti vode, tla i vazduha, te jačati kapacitete službi za zaštitu od nepogoda“ –

1. „Utopljanje javnih objekata – škole, dom zdravlja,...“ - u 2015. godini provedeni su detaljni energetske pregledi i izdati energetske certifikati za zgrade Osnovne škole „Suljo Čilić“ i JU Dječije obdanište „Pčelica“. Sredstva za provođenje energijskog audita obezbjeđena su putem Javnog poziva od strane Fonda za zaštitu okoliša HNK.
2. "Zamjena rasvjetnih tijela na mreži javne rasvjete – uže urbano područje i proširenje mreže" – u užem urbanom području nije izvršena zamjena rasvjetnih tijela efikasnijim i štedljivijim rasvjetnim tijelima. Projektom je predviđeno instaliranje 120 novih rasvjetnih tijela a instalirano je 114 novih rasvjetnih tijela. Ne odvija se predviđenom dinamikom.
3. "Revitalizacija Srednje škole u Jablanici" - u 2015. godini zamjenjeni izvršena je zamjena otvora i ugradnja zaštitnih rešetki.
4. "Rekonstrukcija otvora i mokrih čvorova MUP-a" – rekonstruisani su mokri čvorovi u prizemlju i na spratu (3).
5. „Uređenje gradskog parka“ – U 2015. godini izrađen Glavni projekt uređenja gradskog parka u Jablanici, te izvedeni radovi na ugradnji sistema za navodnjavanje zelenih površina. Projekat je finasijski podržan od strane Ministarstva PVŠ HNK.
6. „Deminiranje područja“ – u 2015. godini izvršeno deminiranje lokalita „Okučnica Knežević“ - Slatina u površini od 3.454 m², te realizovana dva projekta deminiranja: Kosne Luke 3 - tehničko izviđanje u površini od 73.191 m²) i Kosne Luke 5 – čišćenje u površini od 17.806 m².
7. „Podizanje javne svijesti građana o energetske efikasnosti, neophodnosti selektiranja otpada, prirodnom i kulturno-historijskom naslijeđu, poljoprivrednika o obradi zemlje i

značaju šuma“ – Projekt je djelimično realizovan, održana su predavanja i edukativne radionice za poljoprivrednike o pravilnoj obradi zemlje
Sektorski cilj je djelimično ostvaren.

Međutim, projekti koji su implementirani u 2015. godini u nekim sektorima, naročito društva, ne doprinose u većoj mjeri ostvarenju postavljenih strateških ciljeva iz razloga da su definirani pri projektni i drugi indikatori često teško mjerljivi, to je teško i sam progres prikazati na kvantitativan, odnosno mjerljiv način. Predlaže se da se u narednom periodu razmotri mogućnost redefinicije postavljenih indikatora.

U izvještajnom periodu nisu implementirani neki od projekata iz Plana implementacije za 2015. godinu, kao što su:

1. Sufinansiranje zajedničkog nastupa na sajmovima
2. Sufinansiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta
3. Razvoj start-up i mladih preduzeća
4. Subvencioniranje sadnje bobičastog voća i njena prerada
5. Sufinansiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta
6. Sufinansiranje uvođenja certifikacije organske proizvodnje
7. Opremanje i uređenje prostora za biblioteku, suvenirnicu i etnografsku izložbu Muzeja „Bitka za ranjenike na Neretvi“ Jablanica
8. Izgradnja saobraćajnice – spoj ulica Proleterskih brigada i sulje Čilića
9. Sanacija klizišta

Projekti koji se prenose u 2016. i 2017. godinu:

1. Izgradnja centra za obradu kamena
2. Izgradnja mini HE na rijeci Doljanci
3. Projekat izgradnje tvornice vode Komadinovo vrelo
4. Podrška općine uzgoju kurbana
5. Subvencioniranje sadnje bobičastog voća i njena prerada
6. Ekološki isplativa eksploatacija kamena u slojevitim uslovima
7. Prikupljanje, evidentiranje, digitalizacija i arhiviranje dokumentacije materijalnog i nematerijalnog kulturnog naslijeđa na području općina Jablanica
8. Obuka žena liderica
9. Povećanje smještajnih kapaciteta u JU „Dom za star i iznemogla lica“
10. Izgradnja vatrogasnog doma
11. Stambeno zbrinjavanje mladih
12. Izgradnja (nastavak) saobraćajnice ulice ZAVNOBIH-a
13. Izgradnja podzemne garaže Rasadnik
14. Rekonstrukcija lokalnog puta Žarnik – Glogošnica
15. Izgradnja i puštanje u pogon uređaja za prečišćavanje otpadnih voda na lokalitetu „Muzej - stadion
16. Završetak izgradnje kanalizacione mreže Baćina – Mirke – Čehari – Bukov Pod

Osvrt na generalne makroekonomske indikatore

Općina Jablanica spada u red **manjih** općina u Federaciji BiH, kako po teritoriji (**301 km²**) tako i po broju stanovnika (**10580** – Popis iz 2013. godine). Na osnovu stepena razvijenosti razvrstana je u red **srednje razvijenih** općina sa indeksom razvijenosti od 100,9 %.

U 2015 godini programima subvencioniranja zapošljavanja kreirano je 29 novih radnih mjesta. Projekti subvencioniranja zapošljavanja su realizovani i predhodnih godina, prije stupanja na snagu strategije. Za projekte subvencioniranja zapošljavanja radnika je potrebno uraditi detaljnu analizu učinka kako na kratkoročnom tako i na dugoročnom obimu posmatranja.

Vertikalna usklađenost i međusobni utjecaj sektorskih projekata

Budžet općine Jablanica za 2015. godinu iznosi **8.991.000,00** konvertibilnih maraka. S obzirom da iz vlastitih sredstava nismo u mogućnosti finansirati određene projekte koji bi pomogli razvoju lokalne zajednice, implementacija projekata definisanih u strategiji razvoja koje se finansiraju iz drugih izvora uslovljena je u najvećoj mjeri osiguranjem finansijskih sredstava iz eksternih izvora, bilo sa viših nivoa vlasti ili međunarodnih donatora i organizacija. Zbog veoma teške godine u finansijskom smislu, donatorska sredstva, odnosno sredstva iz eksternih izvora su bila manje dostupna lokalnim zajednicama poput naše. Tako je, od ukupne finansijske vrijednosti svih realiziranih projekata u 2015. godini, koja iznosi **2.216.650,78 KM**, iz vlastitih sredstava izdvojeno je **2.025.520,00 KM (91 %)**, a iz eksternih izvora **191.130,78 KM (9 %)**.

Razlika između planiranih i realiziranih sredstava iz eksternih izvora iznosi cca 80.000,00 KM. Uzrok odstupanja između planiranih sredstava i realizovanih proističe iz izostanka projekata i donacija entitetskih ministarstva.

Iako u toku 2015. godine nisu implementirani svi planirani projekti, ipak dio njih svakako ima u širem smislu i određeni međusektorski utjecaj. To su prije svega projekti:

- Izrada prostorno-planske osnove – predstavlja prvi korak kako bi se izgradile 2 poslovne zone do 2018 godine. Ovim projektom se želi i kreirati 300 radnih mjesta do 2018 godine.
- Stipendiranje đaka i studenata –ovim projektom doprinosi se stvaranju obučene radne snage koja će biti konkurentna na tržištu rada posebno zanimanja obrade kamena kako bi se kreiralo 300 radnih mjesta do 2018. god.
- Revitalizacija Srednje škole u Jablanici (planiran u 2015) – zamjenom otvora povećana je energetske efikasnost što predstavlja u sektoru zaštite okliša cilj broj 4.
- Rekonstrukcija otvora i mokrih čvorova MUP-a (planiran u 2015) – zamjenom otvora povećana je energetske efikasnost što predstavlja u sektoru zaštite okliša cilj broj 4.

Tokom 2015. godine implementirano je i 11 projekata koji nisu bili predviđeni u strategiji razvoja Općine Jablanica, ukupne vrijednosti **137.563,78 KM**. To su projekti:

1. Podrška sugrađanima (hemodijaliza) za obezbjeđenje medikamenata
2. Podrška novčana sugrađanima za prevoz djece koja boluju od autizma
3. Edukacija o značaju fizičkih aktivnosti u razvoju ličnosti
4. Projekti historijskog nasljeđa, spomen obilježja - sufinansiranje
5. Unapređenje funkcionisanja bežičnog interneta u gradu
6. Izrada i revizija projekata
7. Nabavka zemljišta
8. Ostala uređenja zemljišta
9. Uređenje autobuskih stajališta
10. Izgradnja kapele i uređenje pravoslavnog groblja u Jablanici
11. Promocija ljudskih prava i zaštite manjina u jugoistočnoj Evropi

Ovi projekti su u određenoj mjeri doprinijeli ostvarenju zacrtanih sektorskih ciljeva, prije svega obezbijediti kvalitetnu socijalnu i zdravstvenu zaštitu, te unaprijediti sistem civilne zaštite i sigurnosti građana i unaprijediti nivo javnog zdravlja.

Osvrt na Institucionalne kapacitete općine

Generalne nadležnosti za funkcije upravljanja lokalnim razvojem su pozicionirane u okviru Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor.

Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor počela je sa radom u 2015. godini. U toku 2015. godine izrađen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi u općini Jablanica, te izvršena reorganizacija i preraspodjela određenih radnih mjesta.

U Službi su predviđena sljedeća radna mjesta: Pomoćnik Općinskog načelnika, Stručni savjetnik za prikupljanje eksternih finansijskih sredstava i pripremu projektnih prijedloga, Viši stručni saradnik za razvoj i vođenje centralnog registra, Stručni savjetnik za računovodstvo i finansije, Stručni savjetnik za budžet, Stručni savjetnik za poslove revizije i interne kontrole, Viši stručni savjetnik za knjigovodstvo i trezorske poslove, Stručni savjetnik za informisanje i odnose sa javnošću, Viši stručni saradnik za javne nabavke i ekonomsko-pravne poslove, Stručni saradnik za lokalni ekonomski razvoj, Viši referent blagajnik – likvidator.

Praćenje implementacije projekata i implementacije integrirane strategije razvoja općine će se raditi korištenjem alata APIS dostavljenog od strane ILDP-a/ UNDP-a.

U Službi za lokalni ekonomski razvoj, investicije, finansije i trezor je uposlen Viši stručni saradnik za razvoj i vođenje centralnog registra koji vodi centralnu bazu podataka i popunjava uz pomoć ostalih službi i brine o redovnom ažuriranju podataka o implementaciji projekata koje implementiraju sve službe u općini.

U svim službama općine Jablanica su određeni službenici koji su zaduženi za implementaciju projekata i koji će surađivati sa Stručnim savjetnikom za prikupljanje eksternih finansijskih sredstava i pripremu projektnih prijedloga na poslovima praćenja implementacije projekata.

Zadatak ovih službenika je i implementacija strategije razvoja, praćenje, izvještavanje, izrada godišnjih akcionih planova, te ažuriranju strategije, izradi sveobuhvatne baze podataka u svrhu strateškog planiranja, praćenja i ocjenjivanja progressa. Također, ovi službenici će raditi na izradi, implementaciji i upravljanju projektima, praćenje odgovarajućih izvora finansiranja, informisanju lokalnih socio-ekonomskih partnera o izvorima finansiranja, itd.

Implementacijski kapaciteti socio-ekonomskih partnera (NVO/poslovni sektor i drugi akteri) su dobro osposobljeni (naročito vidljivo u kapacitetima omladinskih organizacija), tako da je mogućnost međusobna suradnja i privlačenja dodatnih sredstava za realizaciju strategije razvoja povoljna.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

U godišnjem planu implementacije strategije razvoja za 2015. godinu predviđena je implementacija **64** projekta i **11** mjera za čiju realizaciju su u Budžetu Općine Jablanica planirana finasijska sredstva u iznosu od **2.412.950,00 KM**). Planirana je realizacija **3** jednogodišnja projekta, **61** višegodišnji projekat, te 1 jednogodišnja i 10 višegodišnjih mjera. Iz plana implementacije za 2015. godinu implementirano je ukupno **52** projekata i **7** mjera, što je **78 %** realizacije u odnosu na ukupan broj projekata i mjera, u vrijednosti od **1.916.087,00 KM (79 %)** u odnosu na projektovani finasijski okvir).

U jednogodišnjem akcionom planu za 2015. godinu planirana je i realizacija **11** projekata, koji se ne nalaze u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a za koje su predložena sredstva u budžetu za 2015. godinu. Ovi projekti su činili sastavni dio Operativnog plana implementacije za 2015. godinu. Za realizaciju ovih projekata planirana su finasijska sredstva u iznosu od **189.000,00 KM**. Od planiranih 11 projekata, u toku 2015. godine, realizovano je **10** projekata ukupne vrijednosti **109.433,00 KM**.

Pored vlastitih finasijskih sredstava, za realizaciju projekata iz plana implementacije, planirana su i finasijska sredstva iz eksternih izvora u iznosu od **299.000,00 KM**. U toku 2015. godine realizovano je **163.300,00 KM** iz eksternih sredstava.

Pored ovih projekata u toku 2015. godine implementiran je i projekt „Promocija ljudskih prava i zaštite manjina u jugoistočnoj Evropi“. Ovaj projekt se ne nalazi u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a nije bio ni dio Operativnog plana implementacije za 2015. godinu. Vrijednost projekta iznosila je **28.130,78 KM**.

Od ukupne finasijske vrijednosti **svih realizovanih** projekata u 2015. godini, koja iznosi **2.216.650,78 KM**, iz vlastitih sredstava izdvojeno je **2.025.520,00 KM (91 %)**, a iz eksternih izvora **191.130,78 KM (9 %)**.

U sektoru ekonomskog razvoja u 2015. godini planirana je realizacija **18** projekata ukupne vrijednosti od **371.800,00 KM** i realizacija **5** mjera. Od toga je realizovano **11** projekata, 3 projekta su završena u cjelosti. U 2015. godini **4** projekta nisu realizovana zato što nije bilo zainteresovanih korisnika, a radi se o slijedećim projektima: Sufinansiranje zajedničkog nastupa na sajmovima, Sufinansiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta (privreda), Sufinansiranje uvođenja ISO sistema kvaliteta (poljoprivreda), Sufinansiranje uvođenja certifikacije organske proizvodnje. Projekt Razvoj Start-up i mladih preduzeća nije realizovan iz razloga što niko od aplikantata na raspisani javni poziv nije ispunjavao propisane kriterije. Projekat Subvencioniranje sadnje bobičastog voća i njena prerada je izmjenjen (rebalans budžeta) s obzirom da međunarodnoj organizaciji GIZ nisu odobrena sredstva od strane vlade Republike Njemačke za podizanje novih nasada bobičastog voća u općinama Konjic, Prozor-Rama i Jablanica. U 2015. godini, u sektoru ekonomskog razvoja, realizovane su **4** mjere predviđene strategijom razvoja.

Ukupna vrijednost realizovanih projekata u ekonomskom sektoru iznosi **264.295,00 KM**.

U sektoru društvenog razvoja planirana je realizacija **21** projekta ukupne finasijske vrijednosti **848.150,00 KM**. Jedan projekat je istogodišnjeg karaktera, a 20 projekata su višegodišnjeg karaktera. Od toga je realizovano 19 projekata.

U cjelosti su implementirana dva projekta. Realizacija 16 višegodišnjih projekata se odvijala po planu, djelimično su realizovana 2 projekta višegodišnjeg karaktera. Implementirana je i 1 mjera koja je predviđena u strategiji razvoja.

Pored ovih projekata, u sektoru društvenog razvoja, u toku 2015. godine, implementirano je i **5** projekata koji se ne nalaze u Integralnoj strategiji razvoja Općine Jablanica, a za koje su predložena sredstva u budžetu za 2015. godinu.

Također, implementiran je i 1 projekat koji se ne nalazi u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a nije bio ni dio plana implementacije

Ukupna vrijednost svih realizovanih projekata u sektoru društvenog razvoja iznosi **932.972,78 KM**.

U sektoru ekološkog razvoja u 2015. godini planirano je **25** projekta ukupne finansijske vrijednosti **1.193.000,00 KM**. Svi planirani projekti su višegodišnjeg karaktera. Od toga: 1 projekat je završen, realizacija **18** projekata se odvijala po planu, **1** projekat je obustavljen (imovinski odnosi), za jednim projektom nije bilo potrebe (sanacija klizišta), dok je **5** projekata realizovano djelimično.

Pored ovih projekata u toku 2015. godine, implementirano je i **5** projekta koji se ne nalaze u Integralnoj strategiji razvoja općine Jablanica, a za koje su predložena sredstva u budžetu za 2015. godinu. Četiri projekta realizovana su u skladu sa planom dok je projekt Izgradnja kapele i uređenje Pravoslavnog groblja u Jablanici u završnoj fazi.

Ukupna vrijednost svih realizovanih projekata u sektoru ekološkog razvoja iznosi **856.383,00 KM**.

U sektoru ekološkog razvoja realizovane su i 2 mjere iz stretegije razvoja.

Razlog za odlaganje implementacije određenog broja projekata jeste nedostatak vlastitih sredstava za realizaciju projekata i uvijek prisutna neizvjesnost i nesigurnost kada je u pitanju namicanje sredstava iz eksternih izvora.

Imajući u vidu sve navedeno, neophodno je:

- izraditi Plan implementacije za narednu godinu na realnijim osnovama u skladu sa implementacijskim kapacitetima lokalne uprave, imajući pri tome na umu obim implementacije iz prethodnog planskog perioda;
- korigovati budžete pojedinih projektnih prijedloga u Planu implementacije kako bi razlika između projektovanog i ostvarenog budžeta bila što manja;
- Identificirati prioritete u okviru plana implementacije;
- izvršiti izmjenju dijela projektnih indikatora kako bi se omogućilo mjerenje stupnja implementacije Plana;

**Služba za lokalni ekonomski razvoj i investicije,
finansije i trezor**

5. ANEKSI

- Plan implementacije za 2015. godinu

- Okvirni plan implementacije za period 2015. -2017. godina

- Pregled ostvarenja godišnjeg plana implementacije strategije razvoja za 2015. godinu